

«A l'Afganistan no necessitem més armes, volem més escoles»

Nadia Ghulam, escriptora, va exposar la vida de les dones afganeses en un acte en el marc de la Setmana dels drets humans a Tarragona

Nadia Ghulam, escriptora afganesa, a Tarragona. | Josep M. Llauradó

Al passat mes d'agost, els talibans es van fer amb el poder a l'**Afganistan**. Tal com succeeix en aquests casos, l'increment de la presència mediàtica va comportar també onades de solidaritat, especialment amb les dones afganeses, que amb el nou règim veuen limitades encara més les seves llibertats. Amb el pas dels mesos, però, el focus sobre aquest país asiàtic ha anat minvant. **Nadia Ghulam** va arribar fa 16 anys a Badalona, per tractar-se mèdicament les conseqüències d'una explosió. La guerra per a ella va ser inesperada, pensava que mai li tocaria de prop, però els problemes socials d'aquell moment són els mateixos que ara: "**No necessitem més armes, no volem més guerra, el que volem són més escoles i universitats**", afirma aquesta impulsora del **projecte Ponts per la Pau**.

Aquest dimarts al vespre a l'Aula Magna de la URV, Ghulam va participar d'una conferència sobre la **situació de les dones** a l'Afganistan. Prop de trenta persones van escoltar-la trencant alguns dels esquemes habituals quan es parla de conflictes com l'afganès. **Orgullosament musulmana**, considera que la incultura a la que està sotmesa bona part de la població **-el 60% no sap llegir ni escriure-** facilita la manipulació practicada per agents externs.

La vida de Ghulam dona per escriure un o diversos llibres, tant és així que ho ha acabat fent. Nascuda en temps de guerra, quan era més jove va haver de **fer-se passar per un home per poder treballar i ajudar a la família**. Va arribar a perdre la fe en la humanitat, segons relata ella mateixa, fins que **una parella catalana la va acollir a casa seva**. Gràcies a ells li van poder practicar les **21 operacions facials** per restaurar la seva aparença abans de la bomba i començar una nova vida de "pont" entre Europa i l'Afganistan. Allà, **270 dones depenen de la seva iniciativa per formar-se**, algunes d'elles fins i tot s'emmirallen en el seu exemple de superació.

Ara bé, la guerra "canvia la mentalitat de la gent". És per això que la simple escolarització es fa difícil d'aconseguir i moltes dones autolimiten les seves accions en funció del que digui l'autoritat religiosa. No són només els talibans, sinó que el context previ i el fonamentalisme islàmic ha canviat tot un país, que als anys 60 i 70 es volia tan modern com els seus veïns.

La nova situació al país ha afectat també directament a Gulham, que **té dos cosins "desapareguts"**. Un d'ells, amb discapacitat intel·lectual, va córrer espantat un dia en veure'ls. El van confondre amb un criminal i se'l van endur. L'altre, que treballava ajudant persones que no sabien escriure a fer els documents del passaport, va ser detingut per fer aquesta mena de tràmits il·legalment.

L'analfabetisme regna alhora entre les files dels talibans, segons aquesta escriptora: "**Un noi de 15 anys no ha tingut un bolígraf o una llibreta, però sí un kalashnikov**". Siguin combatents o no, aquest context bèl·lic genera problemes psicològics greus a prop d'un "85%" de la població.

En aquest sentit, descarta que la imposició del *burka* sigui un dels grans problemes de les dones afganeses, ja que és un element de "seguretat" per aquelles que estan perseguides per les autoritats i per altres homes. **La "inseguretat" és sobretot en la violència domèstica, ja que molts homes peguen les seves germanes, dones o mares per ser l'esgraó més dèbil**.

Sobre l'ocupació nord-americana i de les Nacions Unides, es mostrava contundent: "No necessitàvem tants militars, sinó escoles i universitats". Segons Ghulam, l'exèrcit dels EUA es va concentrar "a Kabul i dues províncies més" i per aquest motiu moltes dones "no han assaborit la llibertat" ni tan sols en període pre-talibà.

Actuar localment

Durant la xerrada, **Nadia Ghulam va lamentar que en la seva arribada a Catalunya va veure moltes demostracions de solidaritat i de crides a la pau, però no gaires accions de compromís en aquest sentit**. "A la vostra ciutat hi ha moltes persones de diferents nacionalitats, no cal que els porteu a casa vostra, només cal preguntar com estan, dir *bon dia* i passejar junts per conèixer altres cultures", deia l'escriptora apel·lant al públic.

La seva intervenció estava carregada de crítica cap a l'actitud dels governs europeus respecte als immigrants i als refugiats. Al 2019 va anar **al camp de Lesbos a ajudar i hi va trobar un 70% d'afganesos**, en unes condicions molt semblants al camp de refugiats que ella havia estat anys enrere, això sí, fora dels límits del continent. "És molt fàcil dir *volem acollir*, però no vull que ens acolliu aquí, el que jo vull és que ens deixeu en pau al nostre país", afegia.

A més de denunciar el tracte discriminatori cap a les persones migrants per part de l'administració, en l'accés als serveis bàsics i a les beques, Ghulam va fer una crida a focalitzar el voluntariat no tant en l'Afganistan sinó en allò que és palpable a cada municipi. "Aquí hi ha moltes dones immigrants que no tenen papers i que treballen en precari".

El passat divendres va començar la setmana dels drets humans, que tindrà com a acte central aquest dissabte la lectura del manifest del dia dels drets dels migrants.

L'acte es va celebrar a l'Aula Magna de la URV. Foto: Josep M. Llauradó